

ПО 12 ОСНОВИ ПСИХОДІАГНОСТИКИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 Соціальні і поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>053 Психологія</i>
Освітня програма	<i>Прикладна психологія</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>Заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>2 курс, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>6 кред. ЄКТС / 180 годин Лекції – 8 годин, семінарські – 4 годин, самостійна робота – 168 годин</i>
Семестровий контроль / контрольні заходи	<i>Домашня контрольна робота (ДКР), екзамен</i>
Розклад занять	https://my.kpi.ua та https://schedule.kpi.ua
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	https://psy.kpi.ua/nezhyńska/ <i>Нежинська Олена Олександрівна, доцент кафедри психології та педагогіки, кандидат психологічних наук, доцент</i>
Розміщення курсу	https://classroom.google.com/c/NzQzNjY5ODU3MzA3?cjc=eylv7us

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Одним із важливих напрямків діяльності практичного психолога є діагностика та надання психологічної допомоги членам суспільства. Ефективність цієї роботи значною мірою залежить від особистості психолога, його професійних знань, рівня володіння психодіагностичними методиками, постановки психологічного діагнозу. Проведення психодіагностичного обстеження є необхідним при психологічному консультуванні, психокорекції, психотерапії та інших видах діяльності в усіх напрямках практичної психології.

Навчальна дисципліна «Основи психодіагностики» є необхідною складовою професійної підготовки майбутніх психологів, яка поєднує механізм знань теоретичного і практичного характеру. Вивчення дисципліни передбачає знайомство з теорією, принципами та інструментами оцінки і вимірювання індивідуально-психологічних особливостей особистості.

Курс «Основи психодіагностики» розроблено таким чином, щоб надати здобувачам вищої освіти необхідні знання, обов'язкові для того, щоб ефективно здійснювати діагностичну діяльність; орієнтуватися в складних випадках діагностичної практики; розвивати і формувати у здобувачів вищої освіти психодіагностичне мислення.

Навчальна дисципліна складається з лекційних та семінарських занять, в яких міститься достатня кількість прикладних матеріалів, прикладів (результатів досліджень, аналізу клінічних випадків), надається велика кількість практичних порад, що дозволяє поглибити знання здобувачів вищої освіти з психології шляхом їх залучення у психодіагностичні дослідження, оптимізувати практичну підготовку майбутніх психологів у процесі навчальних занять та самостійної роботи.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Основи психодіагностики» є методологічні; теоретичні, конкретні методичні принципи побудови психодіагностичних інструментів та формування психодіагностичного заключення, а також методи, конкретні методики діагностування найбільш універсальних конструктів особистості, таких як: риси особистості, здібності, мотиви, свідомість та самосвідомість, міжособистісні взаємини.

Метою навчальної дисципліни є формування системи знань щодо психодіагностики як науки і забезпечення теоретичної підготовки майбутніх спеціалістів; формування практичних вмінь проведення психодіагностичного обстеження і забезпечення практичної підготовки майбутніх спеціалістів; сприяння самопізнанню та особистісному розвитку здобувачів вищої освіти, формуванню психодіагностичного мислення, активізації творчого потенціалу майбутніх психологів.

Система теоретичних і практичних (семінарських) занять дає можливість вирішити такі **основні завдання**:

- сформувати систему базових теоретико-методичних знань та практичних навичок щодо здійснення психодіагностичної роботи з використанням знань з різних галузей психології;
- сформувати уміння давати психологічну характеристику особистості;
- сформувати початковий досвід та професійну позицію фахівця щодо практичної діяльності психолога;
- сформувати професійно-значущі якості особистості майбутнього фахівця та творчого відношення до професійної діяльності.

Після опанування навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні знати: основні діагностичні підходи та методи розв'язання психодіагностичних задач; етапи психодіагностичного процесу; психометричні основи психодіагностики; процедуру адаптації методик; професійні та етичні вимоги до психодіагностичного процесу. Вміти: проводити діагностичне обстеження; критично аналізувати можливості використання різних психодіагностичних підходів, методів та методик; інтерпретувати отримані результати, формулювати діагноз та конкретні рекомендації відповідно до запиту.

Розвиток соціальних навичок (soft-skills) у межах дисципліни актуалізується тим, що в процесі діагностики досліджуваний і психолог вступають у певні міжособистісні стосунки, які позначаються на результатах діагностики. На них впливають також стан і настрої досліджуваних, умови діагностування тощо. Уміння психолога адекватно побудувати діагностичний процес є важливою умовою організації психодіагностичного обстеження. У результаті вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти мають сформувати, вдосконалити такі soft-skills: комунікативні навички, емоційний інтелект, резильєнтність; позитивне мислення; вміння керувати емоціями; розвивати емпатію; вміння розв'язувати комплексні складні проблеми і задачі.

Відповідно до вимог освітньо-професійної програми метою дисципліни є **формування** у здобувачів вищої освіти:

загальних компетентностей:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 1);
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 2);
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК 3);
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 4);
- здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК 6);

- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності (ЗК 12);

фахових компетентностей:

- здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ (ФК 2);
- здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання) (ФК 3);
- здатність використовувати валідний та надійний психодіагностичний інструментарій (ФК 5);
- здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження (ФК 6);
- здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формувати аргументовані висновки та рекомендації (ФК 7);
- здатність дотримуватися норм професійної етики (ФК 10);
- здатність використовувати теоретичні знання для розробки, впровадження та використання нових методів психодіагностики, корекції, консультування (ФК 12);
- здатність поліпшувати психолого-педагогічний процес і відповідне соціальне середовище (ФК 14).

Програмні результати навчання:

- обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень та аналізу літературних джерел (ПРН 4);
- обирати та застосовувати валідний та надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги (ПРН 5);
- формувати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження (ПРН 6);
- рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формувати аргументовані висновки (ПРН 7);
- презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефаківців (ПРН 8).

Ефективне засвоєння навчального матеріалу значною мірою залежить від активної співпраці здобувачів вищої освіти з викладачем під час лекцій та практичних занять. Консультації з даного курсу проводяться відповідно до розкладу, який можна знайти на офіційному сайті кафедри психології та педагогіки.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Для вивчення дисципліни здобувачу вищої освіти бажано мати навички використання текстового редактора на комп'ютері, навички роботи з електронними базами даних наукових інститутів та бібліотек.

Навчальна дисципліна має міждисциплінарний характер та інтегрує знання з інших освітніх компонентів: «Диференційна психологія», «Філософські основи наукового пізнання», «Теорія ймовірності» тощо. За структурно-логічною схемою програми підготовки фахівця дана навчальна дисципліна створює основу для вивчення таких дисциплінами, як: «Професійна етика психолога», «Психологія праці» тощо.

Дисципліна перебуває у тісному зв'язку з іншими дисциплінами циклу професійної підготовки, завдяки чому створюється міцне підґрунтя для подальшого оволодіння знаннями з психологічних дисциплін.

3. Зміст навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практичні (семінарські)	СР
1	2	3	4	5
Тема 1. Психодіагностика – наукова дисципліна та вид практичної діяльності	8	-	-	8
Тема 2. Сфери використання методів практичної психодіагностики	8	2	-	6
Тема 3. Загальна характеристика методів психодіагностики	8	2	-	6
Тема 4. Психометричні основи психодіагностики	8	-	-	8
Тема 5. Нетестові методи психодіагностики	8	-	-	8
Тема 6. Проективні методи психодіагностики особистості	8	2	2	4
Тема 7. Вікові аспекти психодіагностики	8	-	-	8
Тема 8. Діагностика немовлят і дітей раннього віку	8	-	-	8
Тема 9. Діагностика дітей дошкільного віку та психологічної готовності до школи	8	-	-	8
Тема 10. Психодіагностика та освіта	8	-	-	8
Тема 11. Психодіагностика самосвідомості	8	-	-	8
Тема 12. Психодіагностика інтелекту та здібностей	8	-	-	8
Тема 13. Психодіагностика особистості. Методики комплексного дослідження особистості	8	2	-	6
Тема 14. Психодіагностика темпераменту та характеру	8	-	2	6
Тема 15. Психодіагностика мотивації особистості	8	-	-	8
Тема 16. Психодіагностика цінностей, інтересів, нахилів, спрямованості особистості	8	-	-	8
Тема 17. Діагностика психічних станів і емоційно-особистісної дезадаптації	8	-	-	8
Тема 18. Психодіагностика міжособистісних взаємин	10	-	-	10
Підготовка до ДКР	4			4
Підготовка до екзамену	30			30
Всього годин	180	8	4	168

4. Навчальні матеріали та ресурси

Для успішного вивчення дисципліни достатньо опрацьовувати навчальний матеріал, який викладається на лекціях, а також ознайомитися з:

4.1. Базова література:

1. Застосування діагностичних мінімумів в діяльності працівників психологічної служби: практ. посібн. / авт.-упор.: І. І. Ткачук, Н. В. Пророк, Н. В. Лунченко, В. М. Горленко, В. Д. Острова, Н. В. Сосновенко; за заг. ред. В. Г. Панка. 2-ге вид., доповн. і переробл. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2024. 100 с. URL : https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741698/1/diahnostychnyi_minimum_2024.pdf
2. Католик Г., Багрій В. Психодіагностика у презентаціях, таблицях, схемах : навчально-методичний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 301 с. URL : <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/4339>
3. Поліщук С. А. Методичний довідник з психодіагностики : навч.-метод. посіб. (стереотипне видання). Суми : Університетська книга, 2023. 440 с. URL : <https://emed.library.gov.ua/wp-content/uploads/tainacan-items/26427/74912/Metodychnyy-dovidnyk-z-psykhodiahnostyky.pdf>
4. Психологія особистості: навчальний посібник / укладачі Петухова І. О., Калениченко Р. А., Льовкіна О. Г. та ін. ; за заг. ред. Є. М. Суліми. Ірпінь : Університет державної фіскальної служби України, 2021. 338 с. (Серія «На допомогу студенту УДФСУ»; т. 80). URL : https://drive.google.com/file/d/1x_eV_j0-ByTopCnFLCIoOFyT4SzlvUV-/view
5. Чумак О. А., Товстуха О. М. Психодіагностика: навчально-методичний посібник для організації навчальної роботи з курсу психодіагностики для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою 053 «Психологія» ; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Полтава : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2024. 121 с. URL : <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/10308/Чумак%20Товстуха%20Психодіагностика.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

4.2. Допоміжна література:

1. Католик Г., Калька Н. Психологія особистості (в схемах, презентаціях і таблицях): навч. посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2022. 158 с.
2. Максименко С. Д. Загальна психологія. 3-є видання. Київ : Вид-во: ВД «Сварог». 2020. 272 с.
3. Основи науково-психологічних досліджень : навч.-метод. посіб. / Авт. : З. М. Адамська, І. П. Андрійчук, О. М. Воронкевич, Г. К. Радчук, С. В. Чопик, М. М. Шпак ; ред. Г. К. Радчук. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. 214 с.
4. Основи психодіагностики : метод. рек. з навч. дисц. / Уклад.: А. Весельська, Г. Кострікіна, Л. Котлова, Г. Хворова. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 31 с. URL : http://eprints.zu.edu.ua/34165/1/Ост_макет_Основи%20психодыагностики.pdf
5. Основи психодіагностики та психокорекції : навчально-методичний посіб. / уклад. Н. В. Гриньова. Умань : 2019. 124 с. URL : https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/11224/1/osnovy_psychodiagnostyky.pdf

6. Психодіагностика: курс лекцій з дисципліни для студентів заочної форми навчання спеціальності 053 Психологія / Уклад. І. О. Корнієнко, О. Ю. Воронова. Мукачево : МДУ, 2019. 41 с. URL : <http://dspace.msu.edu.ua:8080/handle/123456789/3433>
7. Романюк Л. В. Психологія цінностей : навч. посібн. Ірпінь : Державний податковий університет, 2022. 504 с. URL : https://drive.google.com/file/d/1RZmT_y6eIVY5TNadyTTxxbbe_RM49uC5/view

Web-ресурси:

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Психологічна бібліотека Київського Фонду сприяння розвитку психічної культури. URL : <http://psylib.kiev.ua/>
3. Сайт бібліотеки Київського політехнічного інституту імені Ігоря Сікорського. URL : <https://www.library.kpi.ua/>
4. Сайт журналу «Психологічний часопис». URL : <https://apsijournal.com/>
5. Сайт Інституту соціальної та політичної психології НАПН України. URL : <https://ispp.org.ua/elektronna-biblioteka/>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (завдання на самостійну роботу здобувачів освіти)
1	Лекція 1. Тема 2. Сфери використання методів практичної психодіагностики Використання психодіагностики з метою оптимізації навчання і виховання. Використання психодіагностики в сфері медицини. Психодіагностика в психологічному консультуванні. Використання психодіагностики для вирішення проблем, які відносяться до сфери трудової діяльності. Використання психодіагностики в судово-психологічній експертизі. Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти: I. Відповіді на питання для самоперевірки: 1. Розкрити взаємозв'язок психодіагностики з іншими областями психологічної науки. 2. Визначити основні поняття теми: психологічне тестування, психологічна оцінка, диференціальна психологія, освітня психодіагностика, професійна психодіагностика, клінічна психодіагностика, донаукова психодіагностика, наукова психодіагностика, сучасна психодіагностика. II. Огляд основної та додаткової літератури по темі.
2	Лекція 2. Тема 3. Загальна характеристика методів психодіагностики Вимоги до методів психодіагностики. Класифікації та категоризації методів психодіагностики. Класифікація методик, в якій за основу беруть міру задіяння діагноста та його вплив на результати обстеження, з одного боку, і предметну спрямованість – з іншого. Об'єктивні і суб'єктивні методики.

	Формалізовані методики. Малоформалізовані методики. Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти: I. Відповіді на питання для самоперевірки: 1. Виявити зв'язок психологічної діагностики із загальною психологією. 2. Розкрити поняття «стимульний матеріал». Назвати види стимульного матеріалу. 3. Визначити сильні та слабкі сторони формалізованих методик. 4. Визначити сильні та слабкі сторони малоформалізованих методик. II. Огляд основної та додаткової літератури по темі.
3	Лекція 3. Тема 6. Проективні методи психодіагностики особистості Методологічна основа проективних методів. Переваги і недоліки проективних методів. Класифікація проективних методів. Обробка даних та інтерпретація результатів проективних методик. Малюнкові та вербальні проективні тести. Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти: I. Відповіді на питання для самоперевірки: 1. Висвітлити історію розвитку проективних технік. 2. Назвати специфіку проективного підходу до діагностики особистості. II. Огляд основної та додаткової літератури по темі.
4	Лекція 4. Тема 13. Психодіагностика особистості. Методики комплексного дослідження особистості Ключові складові особистості як предмет психодіагностики. Особисті опитувальники. Одномірні і багатомірні особистісні опитувальники. Визначення «профілю особистості». Структура MMPI. 16-факторний особистісний опитувальник (16-ФОО). Проблема особистісних опитувальників. Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти: I. Відповіді на питання для самоперевірки: 1. Розкрити поняття «психічні властивості». 2. Висвітлити, яким чином можна виявляти та оцінювати психічні властивості. II. Огляд основної та додаткової літератури по темі.

Семінарські (практичні) заняття

Основні завдання циклу семінарських (практичних) занять:

спираючись на теоретичні знання, здобувач вищої освіти повинен опанувати наступними вміннями і навичками: визначати основні завдання психології у розбудові сучасного українського суспільства та аналізувати психічні процеси, а також сформувати у здобувачів вищої освіти:

- здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології;
- володіння здобувачами вищої освіти методами психодіагностики;
- ознайомлення і практичне оволодіння навиками застосування та інтерпретації результатів;
- виховання у здобувачів логічного мислення і творчого підходу до вивчення психічних явищ;
- формування психологічної готовності до діяльності в екстремальних умовах на основі моделювання впливу стрес-факторів;
- здатність самостійно обирати й застосовувати валідний та надійний психодіагностичний інструментарій для психологічного дослідження;
- здатність аналізувати й оцінювати достовірність одержаних результатів психологічних досліджень, формулювати на їх основі аргументовані висновки та рекомендації;

- здатність презентувати результати власних досліджень усно і письмово, за допомогою мультимедійних засобів;
- здатність бути критичним і самокритичним.

№ з/п	Назва теми заняття та перелік основних питань (перелік дидактичного забезпечення, питання для поточного контролю та завдання на самостійну роботу здобувачів освіти)
1	Семінарське заняття 1. Тема 6. Проективні методи психодіагностики особистості Питання на розгляд: 1. Проекція як психологічний феномен. 2. Концепція аналізу методик імпресії (тест М. Люшера, тест Л. Сонді). 3. Концепція аналізу методик конструювання («Тест світу», «Тест мозаїки»). 4. Аналіз та інтерпретація малюнка «Неіснуюча тварина», «Кінетичний малюнок сім'ї», «Малюнок дерева», «Неіснуюча тварина». Практична частина. Проведення проєктивних методик (запропонованих лектором). Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти: 1. Назвати особливості проєктивних методик, їхні переваги та недоліки. 2. Розкрити концепцію аналізу та особливості адитивних методик, методик інтерпретації та конститутивних методик (структуризації).
2	Семінарське заняття 2. Тема 14. Психодіагностика темпераменту та характеру Контрольні тестові завдання з теми (за питаннями лекційного матеріалу) Питання на розгляд: 1. Дайте тлумачення поняттю нейротизм як важливий системній характеристиці особистісних проявів. 2. Що таке «коло Айзенка»? 3. Вкажіть на основні пункти застережень при використанні опитувальника та в процесі обробки результатів дослідження. Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти: 1. Провести самотестування та надати інтерпретацію показникам самоопису. 2. Зробити на основі одержаних індивідуальних показників необхідні рекомендації щодо корекції небажаних особистісних характеристик чи поглиблення (вдосконалення) потрібних та бажаних. 3. Провести дослідження акцентуацій характеру та темпераменту за особистісним опитувальником Х. Шмішека. Надати інтерпретацію отриманих результатів дослідження.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Здобувачі вищої освіти самостійно опрацьовують питання за всіма темами в теоретичному або практичному аспекті. Самостійна робота з навчальної дисципліни «Основи психодіагностики» включає:

- поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації;
- проведення досліджень за методиками з якими знайомилися на практичних заняттях.

У процесі самостійної роботи здобувачі вищої освіти мають оволодіти вміннями та навичками:

- організації самостійної навчальної діяльності;

- самостійної роботи з навчальною, навчально-методичною, науковою, науково-популярною літературою;
- конспектування літературних джерел;
- робота з довідковою літературою.

Види самостійної роботи здобувача освіти:

- підготовка до аудиторних занять – 134 год;
- підготовка до домашньої контрольної роботи – 4 год;
- підготовку до іспиту – 30 год.

Загалом – 168 год.

Тема 1. Психодіагностика – наукова дисципліна та вид практичної діяльності

Актуальні проблеми та перспективи розвитку психодіагностики. Основні психодіагностичні підходи. Принципи психодіагностики. Предмет психодіагностики. Психодіагностика як галузь психологічного знання, яка розробляє методи розпізнавання індивідуальних психологічних властивостей людини. Практичне обстеження і наукове диференційно-діагностичне дослідження. Морально-етичні проблеми в психодіагностиці.

Тема 4. Психометричні основи психодіагностики

Психологічний діагноз як явище та як процес. Характеристика симптоматичного, типологічного, етіологічного діагнозів. Психологічний діагноз як процес: логіка постанови психологічного діагнозу, процедура, етапи. Процедура проведення психодіагностичного обстеження, інструкція, стимульний матеріал, якісна та кількісна обробка результатів, інтерпретація. Стандартизований (статистичний) та нестандартизований (клінічний) підходи в психодіагностуванні. Проблема вимірювання у психодіагностиці. Надійність тестів, їх обчислення.

Тема 5. Нетестові методи психодіагностики

Спостереження як метод психологічних досліджень. Інтерв'ювання як різновид усного опитування. Анкетування як різновид письмового опитування. Експертне оцінювання в психології. Контент-аналіз як психодіагностична процедура. Експеримент у психологічних дослідженнях.

Тема 7. Вікові аспекти психодіагностики

Основні проблеми вікової психодіагностики. Вікова криза та клієнтський запит.

Тема 8. Діагностика немовлят і дітей раннього віку

Методи і принципи діагностики немовлят і дітей раннього віку. Оцінювальні шкали розвитку в зарубіжній психодіагностиці. Оцінювальні шкали у вітчизняній психодіагностиці.

Тема 9. Діагностика дітей дошкільного віку та психологічної готовності до школи

Поняття і структура психологічної готовності. Організація діагностики психологічної готовності: діагностика особистісної готовності. Діагностика сформованості передумов навчальною діяльністю. Програма діагностики психологічної дітей до навчання в школі.

Тема 10. Психодіагностика та освіта

Завдання та функції психодіагностики освітніх закладах. Основні сфери застосування психодіагностики в ДЗО та в умовах школи. Основні види та форми психодіагностики в освіті. Види документації регламентуючі психодіагностику в освіті.

Тема 11. Психодіагностика самосвідомості

Методологічні проблеми вивчення самосвідомості. Вивчення продукту самосвідомості — уявлення про себе, «Я- концепція» і самовідношення як об'єкт психодіагностики. Механізми захисту як об'єкт психодіагностики. Методики психодіагностики самосвідомості. Методи вимірювання локусу контролю.

Тема 12. Психодіагностика інтелекту та здібностей

Проблема здібностей. Тести спеціальних здібностей. Діагностика інтелекту. Діагностика рівня креативності.

Тема 14. Психодіагностика темпераменту та характеру

Структура характеру особистості. Сучасні теоретичні підходи до проблеми діагностики акцентуації характеру особистості. Два підходи до дослідження темпераменту — структурний і типологічний. Опитувальник Г. Айзенка. Опитувальник Я. Стреляу. Опитувальник Шмішека.

Тема 15. Психодіагностика мотивації особистості

Мотивація як об'єкт психологічної діагностики. Індикатори мотивації. Методи діагностики мотиваційної сфери особистості.

Тема 16. Психодіагностика цінностей, інтересів, нахилів, спрямованості особистості

Зв'язок цінностей, інтересів, нахилів з поняттям самовизначення особистості. Сенс життя. Особистісні опитувальники інтересів нахилів. Психодіагностика цінностей, сенсів життя особистості.

Тема 17. Діагностика психічних станів і емоційно-особистісної дезадаптації

Поняття психічного стану та його характеристика. Класифікація психічних станів. Основні види психічних станів. Основні психологічні засоби діагностики психічних станів. Описово-симптоматична діагностика (вимірює ступінь та характер розладів). Причинну діагностика (з'ясування причин розладів). Методики визначення психофізіологічних показників. Методики визначення суб'єктивної оцінки стану. Методики визначення поведінкових проявів. Діагностика станів тривожності (тривоги). Діагностика емоційно-особистісної дезадаптації.

Тема 18. Психодіагностика міжособистісних взаємин

Систематизація методик психодіагностики міжособистісних відносин: 1. На підставі об'єкта (діагностика відносин між групами, внутрігрупових процесів, діадних відносин тощо). 2. На підставі задач, які розв'язуються в дослідженні (виявлення групової згуртованості, спрацьованості, сумісності та ін.). 3. На підставі структурних особливостей використовуваних методик (опитувальники, проективні методики, соціометрія та ін.). 4. На підставі вихідної точки відліку діагностики міжособистісних відносин (методики суб'єктивних переваг, методики виявлення особистісних характеристик учасника спілкування, методики дослідження суб'єктивного відображення міжособистісних відносин тощо).

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

При викладанні дисципліни семестровий рейтинг здобувача вищої освіти формують: робота на семінарах, і вчасна здача відповідей на тестові завдання модульної контрольної роботи. Штрафних балів з дисципліни не передбачається.

Відвідуваність і виконання завдань

Здобувачам вищої освіти важливо відвідувати лекції, оскільки навчальний матеріал викладається в доступній формі та є можливість обговорення дискусійних питань та уточнення незрозумілих моментів. Для здобувачів вищої освіти, які бажають продемонструвати відмінні результати навчання, активна робота на лекційних заняттях вкрай необхідна. Однак відпрацьовувати пропущені лекції не потрібно.

Активна участь здобувача вищої освіти на семінарських заняттях є обов'язковою. У разі пропуску семінарського заняття обов'язково повинні бути вивчені теми, а також виконані всі практичні завдання до теми.

Теми та завдання для семінарських занять передбачені робочою програмою дисципліни (силабусом), доступною з особистого кабінету здобувача вищої освіти в системі «Кампус», гугл класі або на сайті кафедри психології та педагогіки.

На лекціях та семінарських заняттях допускається використання ноутбуків, смартфонів, але лише для цілей, пов'язаних з навчанням. Бажано, щоб на семінарському занятті здобувач вищої освіти використовував підготовлені ним письмові нотатки з питань теми заняття.

Форми роботи

На лекціях висвітлюється зміст тем дисципліни «Основи психодіагностики», представлених в силабусі. Вітаються питання від здобувачів вищої освіти до викладача під час лекції. Викладач може ставити питання окремим здобувачам вищої освіти або загалом аудиторії. Допускається діалог між здобувачами вищої освіти і викладачем на лекції.

На семінарських (практичних) заняттях здобувачі вищої освіти поглиблюють і розширюють знання щодо методології та методів проведення психологічного дослідження. Під час семінарських (практичних) занять викладач резюмує сильні і слабкі місця у доповідях здобувачів вищої освіти, вказує на помилки, якщо такі є, дає відповіді на додаткові питання з теми семінарського (практичного) заняття.

При викладанні курсу «Основи психодіагностики» передбачено поєднання таких **форм і методів навчання**, як лекції, лекції-аналіз конкретної ситуації, пояснювально-ілюстративні й інтерактивні методи. На семінарських заняттях здобувачі вищої освіти поглиблюють і розширюють знання з предмету, зокрема, передбачено розгляд конкретних ситуацій, презентації доповідей, виступ за темою індивідуального завдання у формі презентації, виступ-інформування за темами семінарських занять, семінари з індивідуальною та груповою роботою. На семінарських заняттях застосовуються: індивідуальна робота та робота в групах, круглий стіл, ситуаційні задачі, групові дискусії при вивченні проблемних питань (розгляд прикладів, обговорення).

Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти: опрацювання лекційного матеріалу та робота з додатковою літературою. Підготовка до семінарських занять: самостійне опрацювання додаткової літератури до тем лекційного курсу; самостійне опрацювання питань для підготовки до занять (самоконтроль засвоєння змісту лекційного курсу; пошук додаткових джерел інформації по темі практичного заняття (монографії, науково-популярні видання, наукові та популярні статті) в бібліотеках та в електронному вигляді (в мережі Internet).

Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, забезпечення управління навчальною мотивацією здобувачів вищої освіти. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем для коригування методів і засобів навчання, так і здобувачами вищої освіти для планування самостійної роботи.

Форми поточного контролю: усне опитування, виступ здобувача вищої освіти із доповіддю або повідомленням, участь у обговоренні питань на семінарських заняттях тощо. Відповіді здобувача освіти повинні свідчити про його самостійність (демонструвати

ознаки самостійності виконання здобувачем роботи), відсутність ознак повторюваності та плагиату, тобто відповідати вимогам доброчесності.

Політика університету

Академічна доброчесність

Основні види академічної відповідальності встановлені Законом України «Про освіту». Згідно із частиною 6 статті 42 до основних видів академічної відповідальності здобувачів вищої освіти належать: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати за навчання.

Політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності містять такі регламентуючі документи КПП ім. Ігоря Сікорського, оприлюднені на сайті Університету: Кодекс честі КПП ім. Ігоря Сікорського <https://kpi.ua/files/honorcode.pdf>, Положення про систему запобігання академічному плагиату <https://rb.gy/agihij>, а також нормативно-правові документи, офіційні рекомендації, накази та розпорядження, соціологічні дослідження КПП ім. Ігоря Сікорського, методичні матеріали, освітні курси <https://kpi.ua/academic-integrity>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки здобувачів вищої освіти і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>, а також у Положенні про комісію з питань етики та академічної чесності НТУУ «КПІ» https://data.kpi.ua/sites/default/files/files/2015_1-140a1.pdf

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: [опитування за темою заняття, виконання завдань](#).

Семестровий контроль: [екзамен](#).

PCO з дисципліни «Основи психодіагностики», семестровий контроль з якої передбачений у вигляді екзамену, розробленого за типом PCO-2 і складається з двох складових:

- стартової – призначена для оцінювання заходів поточного контролю впродовж семестру:
 - 1) робота на семінарських (практичних) заняттях – відповіді, вирішення завдань та доповнення відповідей інших здобувачів вищої освіти у процесі дискусії;
 - 2) складання домашньої контрольної роботи (ДКР);
- екзаменаційної – призначена для оцінювання окремих запитань (завдань) на екзамені:
 - 3) складання екзаменаційної контрольної роботи (тестові завдання).

Оцінювання та контрольні заходи

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти проводиться на основі рейтингової системи відповідно ПОЛОЖЕННЯ про систему оцінювання результатів навчання в КПП ім. Ігоря Сікорського https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Pologennia_RSO_2022.pdf

За встановленими в РСО критеріями та результатами заходів поточного контролю здобувачів проводиться календарний контроль, порядок проведення якого визначено у Положенні про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://osvita.kpi.ua/node/32>

Здобувач вищої освіти отримає найвищий рейтинг, якщо він бере активну участь у проведених семінарських (практичних) заняттях, переважно надає повні та аргументовані відповіді, логічно їх викладає, висловлює власну позицію з дискусійних питань. Пропущені заняття, неточності, неповнота, помилки у відповідях спричиняють зниження рейтингу здобувача вищої освіти.

Викладач оцінює роботу здобувача вищої освіти на семінарських заняттях.

Здобувач освіти може оскаржити оцінку викладача, подавши відповідну скаргу викладачу не пізніше наступного дня після ознайомлення здобувача вищої освіти з виставленою викладачем оцінкою. Скарга розглядатиметься за процедурами, встановленими Університетом.

Деталізовані критерії оцінювання результатів навчання здобувач вищої освіти визначені у положенні про РСО з дисципліни та представлені у Додатку 1.

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Рекомендації здобувачам вищої освіти

Вивчення курсу «Основи психодіагностики» передбачає засвоєння здобувачами вищої освіти системи психологічних знань, основних понять за темами, ознайомлення з навчально-методичними матеріалами.

Головною метою лекцій є мотивація і організація роботи здобувачів вищої освіти з навчальним матеріалом у міжсесійний період. Лекції проводяться із використанням мультимедійних презентацій (за наявності умов в аудиторії).

Готуючись до семінарського заняття здобувач вищої освіти має обов'язково опрацювати лекційний матеріал певної теми, ознайомитись зі змістом матеріалу підручника. При виникненні питань, виявленні незрозумілих положень необхідно обов'язково обговорити їх з викладачем. На семінарському занятті навіть добре підготовлений здобувач вищої освіти не повинен залишатись пасивним спостерігачем, а активно включатись у обговорення питання. Якщо ж здобувач вищої освіти не ознайомився з навчальним матеріалом, йому варто уважніше слухати виступаючих, і завдяки отриманій інформації намагатись компенсувати недоліки підготовки до заняття. Не слід відмовлятися від відповіді на питання викладача. Навіть якщо здобувач вищої освіти не знає відповіді, доцільно спробувати відповісти, висловити свою думку, виходячи з власних знань, досвіду, логіки запитання тощо. При цьому не треба боятися помилитися – одним з важливих завдань вивчення гуманітарних дисциплін є вироблення вміння логічно мислити і відповідно висловлювати власні думки. Однак, варто пам'ятати, що незнання матеріалу дисципліни є суттєвим недоліком роботи здобувача вищої освіти і буде негативно впливати на його загальний рейтинг. Відповідальне ставлення до підготовки на кожне семінарське заняття дає змогу не лише правильно засвоїти навчальний матеріал, але й зекономити зусилля при проходженні семестрового контролю.

Дистанційне навчання

Можливе синхронне дистанційне навчання з використанням платформ для відео-конференцій та освітньої платформи для дистанційного навчання в Університеті. Зв'язок здобувачів освіти з викладачем забезпечується через платформи Zoom, classroom.google.com та ін.

Інклюзивне навчання

Допускається.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцентом кафедри психології та педагогіки, к. психол. н., доцентом Сербовою Ольгою Вікторівною, доцентом кафедри психології та педагогіки, к. психол. н., доцентом Нежинською Оленою Олександрівною.

Ухвалено кафедрою психології та педагогіки (протокол № 14 від 14.05.2025 р.).

Погоджено методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 4 від 24.06.2025 р.).

Рейтингова система оцінювання результатів навчання

РСО з дисципліни «Основи психодіагностики», семестровий контроль з якої передбачений у вигляді екзамену, розробленого за типом РСО-2 і складається з двох складових:

- стартової – призначена для оцінювання заходів поточного контролю впродовж семестру:
 - 1) робота на семінарських (практичних) заняттях – відповіді, вирішення завдань та доповнення відповідей інших здобувачів вищої освіти у процесі дискусії;
 - 2) складання домашньої контрольної роботи (ДКР);
- екзаменаційної – призначена для оцінювання окремих запитань (завдань) на екзамені:
 - 3) складання екзаменаційної контрольної роботи (тестові завдання).

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання:

1. Робота на семінарських (практичних) заняттях. Ваговий бал за підготовлену доповідь **10 балів**. Максимальна кількість балів за доповіді на семінарах дорівнює $10 \text{ балів} \times 2 \text{ доповіді} = 20 \text{ балів}$.

Робота на семінарських заняттях (доповідь)

Повна відповідь (не менше 95% потрібної інформації). Здобувач вищої освіти надає повну і аргументовану відповідь, демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, висловлює власну позицію з відповідним обґрунтуванням з дискусійних питань, ефективно використовують візуальні засоби (мультимедійні презентації, відеоматеріали тощо)	7-10
Достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації). Здобувач вищої освіти надає повну аргументовану відповідь з несуттєвими неточностями, висловлюючи власну позицію допускає незначні порушення логіки, на достатньому рівні використовує візуальні засоби до теми семінару	4-6
Неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації). Здобувач вищої освіти надає неповні відповіді, допускає неточності, висловлюючи власну позицію проявляє складність в її обґрунтуванні	1-3 (< 60%)
Відповідь не відповідає вимогам «задовільно», або відсутність відповіді; ухилення від участі у семінарському занятті (менше 60% потрібної інформації)	0 (< 60%)

2. Виконання домашньої контрольної роботи (максимальна кількість балів складає **30 балів**).

Домашня контрольна робота включає 3 питання, виконання якої полягає в розгорнутій письмовій відповіді на кожне з 3 питань певного варіанту. Варіант ДКР надається викладачем під лекційному занятті або визначається рандомно.

Орієнтовний перелік питань до ДКР та вимоги до оформлення наведено у Додатку 3.

Кожне питання ДКР оцінюється в 10 балів, таким чином максимальна оцінка за виконання ДКР складає 30 балів.

Критерії оцінювання кожного питання ДКР:

Повна, аргументована, логічно викладена відповідь. Наведено приклади та обґрунтування	8-10
Правильна відповідь з незначними неточностями, порушеннями логіки викладення відповіді	5-7
Відповідь з чисельними значними помилками, відповідь неповна, без обґрунтування або відсутність відповіді	0-4 (< 60%)

Розрахунок шкали (R) рейтингу:

Сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру складає:

$$R = 20 + 30 + 50 = 100 \text{ балів.}$$

Екзаменаційна складова шкали дорівнює 50% від **R**, тобто **50 балів**.

Необхідною умовою допуску до екзамену є рейтинг не менше 60% від **R**.

Умови допуску до семестрового контролю: здобувачі освіти, які не виконали всіх передбачених силабусом завдань і мають рейтинг нижче 25 балів до екзамену – **не допускаються**.

Семестровий контроль:

3. Виконання екзаменаційної контрольної роботи. Здобувачі освіти, які виконали умови допуску (мають більше 30 балів у поточному контролі), виконують екзаменаційну роботу.

Екзаменаційна контрольна робота складається з 50 тестових завдань, що відображають зміст всієї дисципліни, та виконується письмово за допомогою гугл-тестів, доступ до ЕКР надається здобувачам освіти лише під час проведення екзамену. Кожне питання ЕКР містить 3-4 варіанти відповіді, серед яких правильною є лише одна. Задача здобувача освіти – уважно прочитати питання та варіанти відповідей, обрати один варіант відповіді (правильний на думку здобувача освіти) та позначити його у будь-який зручний спосіб.

Максимальна кількість балів складає 50 (максимальна кількість балів за 1 тестове завдання – 1):

Максимальна кількість балів складає **50** (максимальна кількість балів за 1 тестове завдання – 1):

Тестове завдання виконано правильно (кожне з 50)	1
Тестове завдання виконано неправильно (кожне з 50)	0

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60 (< 60%)	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Перелік питань до екзаменаційної контрольної роботи

1. Поняття та задачі психодіагностики.
2. Методи вирішення психодіагностичних задач.
3. Основні завдання психодіагностики.
4. Зв'язок психодіагностики з іншими науками.
5. Передумови виникнення психодіагностики як науки.
6. Основні історичні етапи становлення психодіагностики.
7. Сфери соціальної практики, що вимагають використання психодіагностики.
8. Ситуація клієнта і ситуація експертизи.
9. Психодіагностичні ознаки та категорії.
10. Етапи психодіагностичного процесу.
11. Етап збору даних.
12. Етап обробки даних та інтерпретація.
13. Етап прийняття рішення (діагноз і прогноз).
14. Психологічний діагноз. Основні види діагнозу за рівнем розвитку.
15. Етапи встановлення психологічного діагнозу (Ю. Гільбух).
16. Психологічний діагноз як явище та як процес.
17. Характеристика симптоматичного, типологічного, етіологічного діагнозів.
18. Особливості та етапи психодіагностичного процесу.
19. Стандартизований (статистичний) та нестандартизований (клінічний) підходи в психодіагностуванні.
20. Варіанти використання психодіагностичних даних.
21. Принципи психодіагностики.
22. Об'єктивний психодіагностичний підхід.
23. Суб'єктивний психодіагностичний підхід.
24. Проективний психодіагностичний підхід.
25. Основні та додаткові вимоги до методів психодіагностики.
26. Класифікація методів психодіагностики.
27. Тести. Особливі вимоги до тестів.
28. Класифікація тестів.
29. Загальна характеристика вимог до конструювання тестів.
30. Визначення кількості завдань тесту.
31. Розробка завдань тесту.
32. Оформлення тесту.
33. Критеріально-орієнтовані та нормативно-орієнтовані тести.
34. Класифікація психодіагностичних тестів.
35. Проекція як психологічний феномен.
36. Особливості проективних методик.
37. Адитивні та інтерпретативні проективні методики.
38. Конститутивні та імпресивні проективні методики.
39. Конструктивні та рефрактивні проективні методики.
40. Катартичні та експресивні проективні методики.
41. Малюнкові тести.

42. Тести здібностей.
43. Поняття «вибірка досліджуваних».
44. Стандартизоване аналітичне спостереження.
45. Розробка завдань тексту.
46. Класифікація методик психодіагностики самосвідомості.
47. Символічні завдання на виявлення «Соціального Я».
48. Вікові аспекти психодіагностики.
49. Діагностика пізнавальних процесів дітей дошкільного віку.
50. Психодіагностика особистісних якостей дітей дошкільного віку.
51. Психодіагностика міжособистісних відносин дітей дошкільного віку.
52. Методики визначення готовності дитини до школи.
53. Методики діагностики психологічної готовності дитини до шкільного навчання.
54. Психолого-педагогічна діагностика у дошкільному закладі та школі.
55. Психодіагностика пізнавальних процесів дітей молодшого шкільного віку.
56. Дослідження самооцінки молодших школярів.
57. Діагностика вад особистісного розвитку дітей молодшого шкільного віку.
58. Психодіагностика міжособистісних особливостей дітей молодшого шкільного віку.
59. Діагностика шкільної дезадаптації. Види та прояви шкільної дезадаптації.
60. Методики діагностики пізнавальних процесів дітей підліткового та юнацького віку.
61. Психодіагностика особистісних властивостей дітей підліткового та юнацького віку.
62. Психодіагностика міжособистісних властивостей дітей підліткового та юнацького віку.
63. Соціально-психологічна діагностика.
64. Діагностика внутрішньо-сімейних стосунків.
65. Психодіагностика міжособистісних особливостей дорослих.
66. Основні підходи до вивчення інтелекту та методики дослідження.
67. Методики діагностики особистості (комплексне дослідження особистості).
68. Мотивація, мотиваційні змінні, їх діагностування.
69. Характеристика методик психодіагностики мотивації.
70. Психодіагностичне дослідження акцентуацій характеру.
71. Психодіагностичне дослідження темпераменту особистості.
72. Характеристика методик діагностування системи цінностей особистості.
73. Методики діагностики психічних станів і емоційно-особистісної дезадаптації.
74. Психодіагностика лідерських якостей особистості.
75. Психодіагностика конфліктності особистості.
76. Психодіагностика агресивності особистості.
77. Психодіагностика досягнень успіху особистості.
78. Психодіагностика емоційних станів особистості.
79. Психодіагностика професійного вигорання особистості.
80. Психодіагностика психологічного клімату в колективі.

Зразок оформлення титульної сторінки домашньої контрольної роботи

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Факультет соціології і права
Кафедра психології та педагогіки

Контрольна робота
з дисципліни «Основи психодіагностики»
Варіант №__

Здобувач вищої освіти

ПІБ _____

групи: _____

Перевірив: ПІБ викладача

к. психол. н., доцент,

доцент кафедри психології та педагогіки ФСП

Вимоги до виконання ДКР

Варіант ДКР надається викладачем на лекційному заняття та/або обирається рандомно. Здобувачі вищої освіти подають ДКР за 2 тижні до заліку.

Загальний обсяг ДКР 8-10 сторінок друкованого тексту українською мовою формату А4 тексту у редакторі Word.

Стандарти: кегель – 14pt, міжрядковий інтервал – 1,5, шрифт Times New Roman, абзацний відступ – 1,25 см, поля: верхнє – 2 см, нижнє – 2 см, ліворуч – 3 см, праворуч – 1,5 см. Обов'язкова нумерація сторінок.

ДКР обов'язково повинна мати титульну сторінку, на якій розміщуються такі реквізити: назва університету, в наступному рядку – назва кафедри. Далі розміщується варіант, відомості про автора, місце й рік виконання роботи.

Відповідь на кожне питання має починатися з нового аркушу із зазначеним номером та сформульованою назвою. Необхідно глибоко та стисло розкрити поставлені питання; зазначати порядковими номерами посилання на використані літературні джерела (сайти). Крім узагальнень, бажано викласти власний погляд на проблему. Список використаних джерел оформлюється за вимогами ДСТУ 8302:2015, з якими можна ознайомитись

за

посиланням:

<https://drive.google.com/file/d/0B1Ugk1fhA47Ha1NfZklYZ3QzeEU/view?resourcekey=0-x51fNY74izbW1aYVTCrWdw>

Орієнтовний перелік питань до ДКР

1. Мотивація, мотиваційні змінні, їх діагностування.
2. Характеристика методик психодіагностики мотивації.
3. Теоретичне підґрунтя вивчення ціннісної сфери.
4. Характеристика методик діагностування системи цінностей особистості.
5. Методики діагностики психічних станів і емоційно-особистісної дезадаптації.
6. Психодіагностика лідерських якостей особистості.
7. Психодіагностика конфліктності особистості.
8. Психодіагностика агресивності особистості.
9. Поняття «вибірка досліджуваних».
10. Стандартизоване аналітичне спостереження.
11. Розробка завдань тексту.
12. Класифікація методик психодіагностики самосвідомості.
13. Символічні завдання на виявлення «Соціального Я».
14. Вікові аспекти психодіагностики.
15. Діагностика пізнавальних процесів дітей дошкільного віку.
16. Психодіагностика особистісних якостей дітей дошкільного віку.
17. Психодіагностика міжособистісних відносин у дітей дошкільного віку.
18. Методики визначення готовності дитини до школи.
19. Методика діагностики психологічної готовності дитини до шкільного навчання.
20. Психодіагностика пізнавальних процесів дітей молодшого шкільного віку.

21. Дослідження самооцінки молодших школярів.
22. Діагностика вад особистісного розвитку дітей молодшого шкільного віку.
23. Психодіагностика міжособистісних особливостей дітей молодшого шкільного віку.
24. Діагностика шкільної дезадаптації. Види та прояви шкільної дезадаптації.
25. Методики діагностики пізнавальних процесів дітей підліткового та юнацького віку.
26. Психодіагностика особистісних властивостей дітей підліткового та юнацького віку.
27. Психодіагностика міжособистісних властивостей дітей підліткового та юнацького віку.
28. Соціально-психологічна діагностика.
29. Діагностика внутрішньо-сімейних стосунків.
30. Психолого-педагогічна діагностика у дошкільному закладі та школі.
31. Передумови виникнення психодіагностики як науки.
32. Сфери соціальної практики, що вимагають використання психодіагностики.
33. Психодіагностичні ознаки та категорії.
34. Етапи психодіагностичного процесу.
35. Принципи психодіагностики.
36. Основні та додаткові вимоги до методів психодіагностики.
37. Класифікація методів психодіагностики.
38. Тести. Особливі вимоги до тестів.
39. Класифікація тестів.
40. Загальна характеристика вимог до конструювання тестів.